

Steve Mosby

Zwarte bloem

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

Zo gaan die dingen niet.

Als er iets is wat rechercheur Michael Sullivan gedurende zijn twaalfjarige loopbaan bij de politie heeft ondervonden, dan is het wel dat kleine meisjes niet zomaar ineens opduiken. De ervaring heeft hem geleerd dat het er in het leven nu eenmaal niet zo aan toegaat; tot op de dag van vandaag is hij louter van het tegenovergestelde getuige geweest, van het gestaag afbrokkelen van het goede en het rechtschapene.

Mensen verdwijnen, met name kinderen. Soms verdwijnen ze geleidelijk, brokkelen de fatsoenlijke, hoopvolle delen terloops van hen af. Andere keren worden die delen plotseling en gewelddadig weggerukt. En af en toe verdwijnen mensen gewoon compleet van de aardbodem. Maar hoe het ook gebeurt, die mensen komen niet meer terug, en de kinderen al helemaal niet. In elk geval niet in een staat waarin je wilt dat ze terugkomen.

Nee, de wereld waarin Michael Sullivan leeft, neemt alleen maar.

Het is vroeg in de middag, september 1977. Faverton, een uitgestrekt vakantieoord aan de oostkust. De hobbelige straatjes van het oude dorp op de top van de heuvel strekken zich helemaal uit tot aan de kustlijn, waar speelhallen en cafés te vinden zijn. Door de straat lopen bruine, stalen tramrails. Aan het einde daarvan bevindt zich een verweerde houten boulevard bezaaid met krullerige, groene bankjes, metalen afvalbakken en beige ijscowagens. Gezinnen slenteren voorbij en lopen soms naar de tot hun middel reikende stenen kademuur om over het strand te kunnen uitkijken. Het zand is compact, vlak en hard, met hier en daar een rulle plek waar een kind heeft gespeeld. In de verte rimpelt en plooit de grijze zee zich onder een witte lucht vol meeuwen.

Het is een normale dag en niets wijst erop dat er iets bijzonders staat te gebeuren. En toch, in weerwil van Sullivans ervaringen, gebeurt zoiets zomaar.

Een verlaten stuk van de boulevard. Een tram dendert langs. Hij is zo oud en de metalen wagon zo gammel dat je verwacht dat de sprieten op

het dak die langs de bovenleiding schuiven, zullen knetteren en vonken, maar het enige wat je hoort is het constante knarsen van de metalen wielen waarop het vehikel zich door het dorp voortbeweegt. Hij is goeddeels leeg en doet denken aan een butler, die in een huis waar alle kinderen al de deur uit zijn onverstoorbaar zijn dagelijkse routine blijft uitvoeren. De bestuurder achter de smerige voorruit houdt de stuurhendels krampachtig vast terwijl een conducteur op het open achterbalkon van de tram staat, een kaartjesautomaat is als een accordeon om zijn buik gegespt.

De tram stopt niet. Niemand stapt in of uit. Maar als de tram voorbijgereden is, is de boulevard niet langer leeg.

Er staat een klein meisje.

Ze heeft lang, donkerblond haar dat in slordig samengebonden plukken over haar tengere schouders valt. Ze draagt een blauw-wit geruite jurk en tere schoentjes: het lijken wel poppenkleertjes. Rond haar ogen ziet hij donkere kringen van verdriet. Ze omklemt een kleine handtas voor haar buik. Die is van lichtbruin leer en veel te groot voor haar – een tas voor volwassenen – maar ze houdt hem desondanks angstvallig vast, alsof ze hem al heel lang heeft en hij heel belangrijk voor haar is.

Het kleine meisje blijft daar staan.

Wacht.

Zo gebeurt het. Ze verschijnt vanuit het niets op de boulevard; alsof de wereld in zijn slaap is gekanteld en vervolgens weer wakker is geworden met een zo belangrijke ingeving, die zo nodig verteld moet worden, dat ze werkelijkheid geworden is. En nu staat die ingeving daar, te wachten om te worden ontdekt.

Te wachten om door iemand te worden opgeëist.

Sullivan hurkt vlak voor het meisje neer. De scherpe vouw in zijn broekspijp loopt in een strakke lijn vanaf zijn knie over zijn dij. Haar kleine ogen blijven hem op zijn weg naar beneden volgen. Nu bevinden hun gezichten zich op gelijke hoogte en hij probeert haar gerust te stellen door naar haar te glimlachen.

‘Hé. Hoe heet je?’

Het kleine meisje antwoordt niet. Ze vertrekt geen spier. Ze gedraagt zich veel te ernstig voor een meisje van haar leeftijd en Sullivan heeft direct in de gaten dat er iets niet klopt.

Hij kijkt even opzij. De vrouw die het meisje als eerste opmerkte en hem

heeft gewaarschuwd, houdt zich ietwat schuchter afzijdig. Ze is van middelbare leeftijd en houdt haar handtas op zo'n beetje dezelfde manier vast als het meisje. Sullivan knikt haar toe om zijn dankbaarheid te tonen – het is al goed, ik red het nu wel – en als hij ziet dat de vrouw wegwandelt, richt hij zijn aandacht weer op het kind.

Hij weet op dat moment nog niet dat hij opnieuw met de vrouw zal moeten praten om te trachten de exacte omstandigheden te achterhalen waaronder het meisje is opgedoken. Hoewel hij weet dat er iets niet klopt, is dit besef nog niet in volle omvang tot hem doorgedrongen. Hij denkt nog altijd: ze is haar ouders kwijt. Meer niet.

‘Ik heet Mike,’ zegt hij. ‘Hoe heet jij?’

Opnieuw antwoordt het meisje niet. Maar na hem een tijdje te hebben aangekeken, kijkt ze plots naar opzij. En ze zegt wel degelijk iets, maar hij kan het niet verstaan. Het lijkt alsof ze tegen een geest praat, of raad vraagt aan een denkbeeldig vriendje.

Mag ik met hem praten? Is dat veilig?

‘Wat zei je?’ zegt hij.

Ze kijkt hem nog steeds niet aan en luistert nu.

Jezus, denkt Sullivan – omdat hem zojuist iets anders te binnen schiet: ze lijkt echt op haar. Anna Hanson, het kleine meisje dat vorig jaar is vermoord. Ze zijn van dezelfde leeftijd, ongeveer zes jaar, en Anna had ook van dat springerige, blonde haar. De fysieke gelijkenis, in combinatie met het vreemde gedrag van het meisje, doet Sullivan even huiveren. De merkwaardige gedachte bekruipt hem dat dit weleens Anna zou kunnen zijn, die terugkeert naar haar rouwende, doodsbange ouders.

Maar dat kan natuurlijk niet, niet in de laatste plaats omdat Anna Hanson al was gevonden. Haar lichaam was op het strand aangespoeld; breekbaar, grauw en levenloos. De gelijkenis is echter treffend, en plots voelt hij een sterke behoefte om voor dit meisje te zorgen en haar in veiligheid te brengen.

Ze kijkt hem weer aan. Nog nooit in zijn twaalf dienstjaren heeft hij zoveel wanhoop aanschouwd.

‘Het is goed,’ zegt hij. ‘Ik ben een politieman. Ben je je papa en mama kwijt?’

‘Mijn papa.’

Haar stem klinkt onmogelijk zacht.

‘Nou, ik weet zeker dat we hem snel zullen vinden...’

Maar hij onderbreekt zichzelf. Uit de doodsangst die over het gezicht van het meisje flitst, maakt hij op dat ze dat niet wil horen. Haar kleine lijfje begint zacht te trillen.

Instinctief en zonder na te denken over haar reactie legt Sullivan een hand op haar schouder, hij voelt de ruwe stof van haar jurk tegen zijn handpalm. Het meisje lijkt ineen te krimpen, maar doet dat toch niet. Haar angst wordt overstemd door een aangeboren en diepgewortelde behoefte om te worden getroost. Het lijkt echter alsof ze al een tijdlang niet liefdevol of troostend is aangeraakt, als daar überhaupt ooit sprake van is geweest, en het vergt moed – een sprong in het diepe – om te kunnen geloven dat zo iets nog bestaat.

‘Alles komt goed, liefde,’ zegt Sullivan.

Opnieuw kijkt hij om zich heen. Een aantal mensen slaat het tafereel gade, maar de meeste bemoeien zich nergens mee, omdat ze het niet opmerken of omdat ze denken dat er niets aan de hand is. Er is tenslotte een agent ter plaatse. Het is zijn taak om voor mensen te zorgen en daar zal hij dus wel mee bezig zijn. Daar gaat iedereen van uit.

Sullivan wil zich net weer tot het meisje richten om precies dat te doen, als hij de man in het oog krijgt, en hij slikt zijn woorden weer in.

Clark Poole.

De oude man beweegt zich ongemakkelijk voort over de stoep aan de overkant van de straat, de kant die het verst verwijderd is van de tramrails. Hij heeft een kleine bochel, zijn goedkope jas staat stijf van het vuil en valt over de kleine bult op zijn ruggengraat, alsof zijn hele rug door ouderdom gaandeweg wordt getransformeerd tot een steenpuist die vanbinnen zacht en vochtig is. Hij heeft een bleke, kale kop met rond de slapen nog een paar dunne witte haren, en zijn gezicht, op het moment onzichtbaar, is breed en onvriendelijk. Poole loopt met een stok van gevlochten wilgentenen waarvan Sullivan het vermoeden heeft, maar zeker weten doet hij dat niet, dat de oude man die helemaal niet nodig heeft.

Tik, tik.

Aanvankelijk denkt Sullivan niet dat Poole hem heeft opgemerkt. Maar de oude man blijft voor het café staan, draait zich om en kijkt hem aan. Poole glimlacht en knikt Sullivan toe – zoals hij zo vaak doet, waar hij zo van geniet – voordat hij zich opnieuw omdraait en zijn weg vervolgt. *Tik, tik.* Mensen gaan hem uit de weg, meer uit instinct dan uit beleefdheid, en Sullivan dringt de bekende aanvechting terug om de straat over te ren-

nen en hem bij de keel te grijpen. Hij weet dat als hij de oude man door elkaar zou schudden, hij nooit meer zou kunnen ophouden.

Dus dwingt hij zichzelf toe te kijken hoe de oude man wegsilentert. Heeft Poole hier op de een of andere manier iets mee te maken? Dat lijkt niet waarschijnlijk. Hij bracht immers geen kleine meisjes terug, hè? Hij nam ze juist mee, zorgvuldig en uitgekiend, zodat je wel iets kon vermoeden, maar het nooit kon bewijzen. Hoe dan ook, Sullivan weet waar de oude man woont. Hij heeft het appartement doorzocht nadat Anna werd vermist. Maar er waren ook tijden geweest dat hij in de kleine uurtjes een eindje verderop in de straat parkeerde en bedacht wat hij de oude man allemaal zou kunnen aandoen.

Sullivan richt zijn aandacht weer op het meisje.

Hij kijkt opnieuw naar de handtas. Die is echt veel te volwassen voor haar. Hij is vuil, alsof hij buiten heeft gelegen, maar hij heeft de indruk dat hij ooit erg duur moet zijn geweest.

‘Mag ik daar alsjeblieft even in kijken?’

Ze aarzelt.

‘Ik doe ’t voorzichtig,’ zegt hij. ‘Dat beloof ik. Je krijgt hem daarna weer terug.’

Ze twijfelt. Maar overhandigt hem uiteindelijk de tas.

‘Dank je wel.’

De rits gaat stroef: zoals hij had verwacht, zitten er stukjes aarde tussen de klauwtjes. Als hij de tas eindelijk open heeft en er een blik in werpt, verwacht hij er een portemonnee in aan te treffen, zakdoeken – sleutels misschien – maar de handtas is nagenoeg leeg.

Op een bloem na.

Sullivan reikt behoedzaam in de tas en pakt de bloem eruit. De steel is geknakt, bijna gebroken; de hier en daar geplette bladeren zijn grijszwart.

Zijn vingertoppen tintelen.

En daar is dat gevoel weer, alleen nu veel sterker dan voorheen. Hier klopt iets niet. Sullivan kijkt naar het vuil in haar haar en de vreemde jurk. Hij ziet nu pas de heel lichte sporen van een bloeduitstorting op haar wang.

Het kleine meisje zegt: ‘Jane.’

‘Heet je zo?’

Ze schudt haar hoofd, gebaart daarna haast onzichtbaar naar de bloem.

‘Dat is Jane. Ze praat niet meer met mij.’

Sullivan kijkt haar aan. Hij begrijpt natuurlijk niet wat ze bedoelt – nog niet – maar het is zo'n vreemd antwoord dat er een rilling over zijn rug loopt. De volgende tram dendert door de straat; hij hoort het aanzwellende geluid. En de broze standvastigheid van het meisje breekt definitief en ze barst in tranen uit.

Ze zegt: 'Help me alsjeblieft.'

DEEL I

1

Mijn vader was schrijver. Ik wilde ook schrijver worden, dus ik zou die dag hoe dan ook aan hem hebben gedacht, wat er later ook gebeurde. Maar het grootste deel van de ochtend had ik doorgebracht met fantasieën over boze kobolds en wisselkinderen.

En, nou ja, natuurlijk ook over studenten.

Het was inmiddels bijna lunchtijd. Ik liep om mijn bureau heen en trok een lamel van de luxaflex omhoog. Buiten viel een straal middagzon schuinweg op de tegels onder mijn kantoor. Een horde nieuwe studenten liep langs. Ze leken haast onmogelijk jong. De jongens, in hun korte broek en T-shirt, zagen eruit alsof ze naar het strand gingen. De meisjes droegen luchtige zomerjurkjes, enorme zonnebrillen en op de stenen flapperende teenslippers. De introductieweek van 2010 was gaande, dus op de campus was het één groot feest. Het grootste deel van de ochtend had ik muziek uit het sociëteitsgebouw horen dreunen, eerder een constante hartslag dan een echte song.

Ik liet de lamel met een knal terugschieten en ging weer aan mijn bureau zitten. In vergelijking met de uitgelaten vrolijke carnavalsstemming die buiten heerste was het in mijn kantoor maar een benauwde, saaie en grauwe bedoening. Het rook er naar stoffige archiefdozen en de roestige stalen radiator onder het raam. Ik had de deur opengezet. Ros – mijn baas – was in de sporthal om de toelatingen voor de studiemodules af te handelen, en de docentenkamer was verlaten. Behalve de dreun van de muziek en af en toe een gedempte knal die opklonk uit de gang was het elektrische gebrom van mijn oude monitor het enige echte geluid in mijn kamer.

Op dit moment had ik twee bestanden open. Het eerste was de opzet van een database voor studentengegevens, waar ik al wekenlang mee bezig was met als excuus dat die veel te ingewikkeld was dan feitelijk het geval was; het tweede was het korte verhaal waar ik in plaats daarvan die ochtend aan had gewerkt.

Ik las het nog eens door.

Het was uiteindelijk een voor mijn doen behoorlijk vreemd verhaal geworden. Het begint met een jonge vent die erachter komt dat zijn vriendin zwanger is. Het is een ongelukje; ze hebben zich door hun hartstocht laten meeslepen en maken er naderhand grapjes over. ‘Een beetje dom, hè?’ zeggen ze. ‘Zoiets overkomt ons niet.’ Maar het overkomt ze dus wel.

De vriendin besluit dat ze de zwangerschap niet wil laten afbreken en haar vriend legt zich daarbij neer, hoewel hij het niet eens is met haar beslissing. Hij probeert zich te schikken, maar naarmate de tijd verstrijkt, neemt zijn weerstand tegen haar besluit steeds meer toe – en dan vallen hem de op de straathoeken samengeschoolde bendes met capuchons op. Ze houden hem in de gaten, volgen hem. Langzaamaan denkt hij dat er een schimmige misdaadkoning bestaat – een soort koboldlord – die zijn hand naar hem uitstrekt. Net als de kobolds uit de sprookjes willen hun stadse tegenhangers niets liever dan zijn kind stelen: het enige wat de man hoeft te doen is deze wens hardop uit te spreken. En uiteindelijk, egoïst als hij is, doet hij dat ook.

Twee dagen lang gebeurt er niets – wat hem de tijd geeft om te bedenken of alles wel echt heeft plaatsgevonden – en dan is de zwangerschap ineens op raadselachtige wijze verdwenen.

Het verhaal eindigt vele jaren later, wanneer de hoofdpersoon een van de bendeleden met capuchon op een straathoek tegenkomt, hem duidelijk herkent en weet dat het zijn zoon is. Redelijk geflipt, Neil.

Dat was het zeker, maar het stond me eigenlijk wel aan. En trouwens, ik stelde toch al te veel dingen uit. Raar of niet, geslaagd of niet, meer dan dit zat er niet in. Dus ik sloeg het Word-bestand op en begon aan een korte e-mail aan mijn vader.

Hoi pap,

Ik hoop dat alles goed met je gaat – we hebben elkaar een paar weken niet gesproken, dus ik ga er maar van uit dat alles oké is. Wilde eerder iets van me laten horen. Hopeloos mislukt.

Heb wat nieuws, maar in de tussentijd wilde ik je dit alvast laten lezen. Ik weet niet of het iets voorstelt, maar misschien zou jij er eens naar kunnen kijken, als je tijd hebt? Ik bel je binnenkort, dan kunnen we bijpraten.

Liefs,

Neil

Ik slaakte een diepe zucht en drukte op versturen.

Vreemd genoeg was ik zenuwachtig. Mijn vader had in de loop der jaren twintig romans gepubliceerd en was altijd eerlijk geweest over de technische kant van mijn schrijverschap, dat was de reden dat ik hem om te beginnen mijn probeersels stuurde. Maar daar ging het niet om; al wist ik niet waar het dan wel om ging. Op dat moment, terwijl ik keek naar het ronddraaiende wijzertje van mijn e-mailprogramma, wenste ik dat ik het weer ongedaan zou kunnen maken.

Toen veranderde de indicator in een pijltje. Dat was dat. Mijn verhaal was de wereld in geslingerd.

Niet meer aan denken.

Op mijn horloge zag ik dat het bijna twaalf uur was. Ik klikte het e-mailprogramma weg, sloot mijn kantoor af en liep naar buiten.

Ally werkte nu bij Onderwijs, maar vandaag moest ze bij een bijeenkomst in de sociëteit zijn. Die lag aan de overkant van de campus, dus ik moest dwars door het bruisende epicentrum van alles achter de studenten aan. Door de combinatie van de zon en de tijd van het jaar deed de sfeer aan als die op de eerste dag van een festival. Het gras rond het gebouw was heldergroen en lag in de zon, en iedereen die buiten zat leek een plastic glas schuimend bier vast te houden. Het plaveisel rond de trap was veranderd in een bont tapijt van weggegooide flyers; speakers stonden wankelend in de raamkozijnen en produceerden dreunende muziek. Een mager jongen met een zonnebril en platte hoed met smalle rand op zijn hoofd stond op het dak, voeten op de rand, en riep af en toe door een megafoon de menigte iets toe, wat klonk als een donderpreek van statische en willekeurige woorden.

Hoewel ik geen deel uitmaakte van dit circus, wist ik dat er een miljoen ergere plekken waren om te werken. Niet alleen was het er zo relaxed dat ik in spijkerbroek en gymshoenen naar kantoor kon, maar dagen zoals vandaag, waarop ik tijd kon vrijmaken voor mijn schrijfwerk, kwamen bovendien veelvuldig voor. Technisch gesproken werd ik er zelfs voor betaald. Maar niets anders dan een baan op de universiteit herinnerde je aan het feit dat je ouder werd, ook al was je dat met je vijfentwintigste feitelijk niet. Het werd elke septembermaand, met de komst van de nieuwe en steeds jeugdiger ogende lichter, erger. Je voelt je als een boekje oude bloemen dat wellicht nog niet over de uiterste verkoopdatum heen

is, maar aan de randjes al begint te verwelken en dus door niemand meer zal worden meegenomen.

Het enige wat ik ooit heb gewild is schrijven. Mijn vader kon er amper van rondkomen – in zijn boeken verwerkte hij te veel genres, hij publiceerde te weinig titels in een te lang tijdsbestek – en ik was me in mijn jeugd vaag bewust van de relatieve armoe waarin wij ten opzichte van andere gezinnen leefde. Maar dat maakte niet echt uit. Ik kreeg de liefde voor boeken en verhalen met de paplepel ingegoten: we beschikten altijd over voldoende van de eerste en, zolang mijn vader in de buurt was, over een onuitputtelijke voorraad van de tweede. Ik wilde niets liever dan op hem lijken, al was het maar een beetje.

Maar dat was niet zo.

Sinds ik hier werk heb ik vier manuscripten naar uitgeverijen gestuurd, en alle vier zijn ze met de heldere *tok* van een welgemikte honkbal het stadion uit geslagen. Oké. Maar hoe vaak je jezelf ook voorhoudt dat je je vaardigheden moet oefenen, en dat je onderaan moet beginnen, op den duur beginnen al die slaperige ochtenden en doorwaakte nachten je toch op te breken. Je moet het serieus aanpakken, dus in feite heb je een dubbele baan. Het werd steeds lastiger om het echte leven hierin in te passen. Misschien begon het wel onmogelijk te worden. Misschien werd het tijd om de waarheid onder ogen te zien.

Ally steunde me natuurlijk, maar nog altijd had ik het gevoel dat ik te veel ballen in de lucht probeerde te houden en dat het slechts een kwestie van tijd was voordat er eentje door mijn handen zou glijpen. Dat zou zeker niet met mijn relatie gebeuren. Ik hield veel te veel van haar om haar op te willen geven. Dus misschien moest ik schrijven wel aan de wilgen hangen. Ik werd al neerslachtig bij het idee.

Maar voor haar zou ik het over hebben. Echt waar.

Ze stond me al buiten het gebouw bij de trap op te wachten. Ze was te midden van de andere studenten duidelijk herkenbaar – ze had roodgeverfd haar, bijvoorbeeld. Maar ze had zich ook opgedoft voor de bijeenkomst en droeg een mooie, zwarte jurk en hoge hakken. In haar vrije tijd droeg ze slobberige spijkerbroeken, trainingspakken en T-shirts en zag ze er meestal uit als een kruising tussen een punker en een skater; je was geneigd naar beneden te kijken waar je een skateboard verwachtte aan te treffen. Een vluchtige passant zou haar misschien toeknikken en complimenteren met haar outfit, maar wie beter keek, zou zien dat ze in alle

opzichten mooi was. Iemand zou zich misschien afvragen wat ze in hemelsnaam met mij moest.

‘Hé, jij daar,’ zei ik.

‘Hè hè, éíndelijk. Laat je me expres wachten, Dawson?’

‘Ik hou je eerder bij de les.’

Ze ging op haar tenen staan om me een zoen te geven en legde haar handen op mijn schouders. Op het eerste gezicht leek Ally klein en fragiel. In werkelijkheid was ze slank en gespierd, het type meisje dat je plots weet te verrassen met armdrukken, en dat zeker zal proberen. We waren een jaar geleden voor het eerst samen in bed beland, allebei even dronken en verbaasd, en zelfs als ik had gewild, was ontsnappen onmogelijk.

‘Kom op,’ zei ze. ‘Ik verga van de honger.’

‘Dat kunnen we niet hebben.’

In de sociëteit liepen we naar de oesterbar. Die plek werd zo genoemd omdat hij zich in het midden bevond, en het er glinsterde van de spiegels waaromheen hoge, in kringen opgestelde witte tafels en stoelen waren neergezet. We zochten een plekje en terwijl we op ons eten wachtten, spraken we te midden van het geroezemoes over onze ochtenden. Na een poosje werd echter duidelijk dat ze er met haar hoofd niet bij was: ze was niet echt geïnteresseerd in een gesprek over koetjes en kalfjes. Ze stelde vragen, maar leek niet te luisteren naar de antwoorden, en ze beantwoordde mijn vragen zonder er echt op in te gaan. Het is moeilijk om over onzin te blijven kletsen als alles wordt weggedrukt door de schaduw van een echt gesprek.

‘Oké,’ zei ik uiteindelijk. ‘Waar denk je aan?’

‘Nergens aan.’

‘Je zit ergens mee.’

‘Goed dan, ik zit inderdaad ergens mee. Misschien krop ik te veel op.’

‘Heeft het te maken met de baby?’ gokte ik.

Maar op dat moment kwam het eten en moest ik achteroverleunen om de serveerster ruimte te geven de borden van het dienblad op onze tafel te zetten. Ally stopte een haarlok achter haar oor en pakte haar bestek.

Ze zei: ‘Ik heb een besluit genomen.’

‘Dat je het houdt.’

‘Ja.’ Ze keek om zich heen en knikte een paar keer met haar hoofd. ‘Ik weet dat dit geen ideale plaats is voor zo’n gespreksonderwerp, maar ik wilde het je vertellen zodra ik de knoop had doorgehakt.’